

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Angenfeld & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 în Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsébet-közt)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colonă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicar: mai dese după tarifar
 și învoială. — RECLAME pe
 pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în de-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 M-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumără la toate ofi-
 cialele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu două în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 196.

Brașov, Vineri 5 (18) Septembrie.

1903.

Et haec meminisse juvabit...

Am luat, în numărul de ieri al
 foiei noastre, notă fugitivă de grozava
 supărare, ce a cuprins pe șovinistii
 „judeo-maghiari” în urma atacurilor
 vehemente și a amenințărilor, ce le-a
 îndreptat contra lor, în ședința die-
 tei Austriei de jos, Dr. Lueger.

În deosebire de la „Egyetertes”,
 organul fracțiunii lui Ludovic Kos-
 suth, s'au indignat de cutezarea pri-
 marului și deputatului Vienei, cu
 toate că, drept mărturisind, nu înțe-
 legem de ce atâta emoțiune și sur-
 prindere din partea kossuthiștilor,
 când bine știu, că Dr. Lueger este
 din creștet până în tălpi „schwarz-
 gelb” și împărătesc. Apoi șovinistii
 maghiari prin ce se disting și-și fac
 popularitate, decât nu prin a trage
 în noroiu colorile negru-galben și a
 se năpusti la toate ocaziunile asupra
 împăratului Austriei? Și acesta nu se
 întimplă numai pe strade din partea
 plebei demonstrante; der ce nu s'a
 dis deja în dieta ungară din partea
 nesăbuiților obstrucționiști, ce n'ar
 pute așita cu drept pe cei „impără-
 tesci” din Austria de a riposta cu
 glonțe de același calibru?

Punctele de vedere între falanga
 celor negru-galbeni și anticemiști și
 între aceea a șovinistilor indepen-
 diști judeo-maghiari nu sunt nouă și
 sunt de mult lămurite între ambele
 părți. Fie-care tabără luptă cu ar-
 mele și cu istețimea, ce o posedă,
 și deci de ce atâta sgomot pentru
 ceea ce dinainte este bine știut?

Cei de la „Egyetertes”, nu sunt
 nici ei numai de ieri de azi și știu
 cum stau cu austriacii, cari luptă
 sub flamura creștină-socială, stăpâ-
 nind situațiunea în Viena și în Aus-
 tria de jos.

Decă totuși i-a suprins atât de
 dureros apelul lui Lueger, adresat
 împăratului, în cestiunea ce-i pri-
 vesce, și tocmai într'un moment când

ei, la rândul lor, apelază la Maghiari
 să se întrepună cu trup cu suflet
 pentru limba de comandă și de ser-
 viciu în armată, pe motiv că ar fi
 „neapărat necesară pentru asigurarea
 construcțiunii statului național ma-
 ghiar” și pentru „dobândirea deplinei
 lui independențe” — cauza nu este
 a se căuta în necunoșterea situației
 din Austria, ci în faptul că ei, in-
 dependiștii și șovinistii, se simt cu
 musca pe căciulă și sunt neliniștiți
 de un gând, ce-i cuprinde cu tărie
 irezistibilă, ori de câte-ori li-se re-
 suscită realitatea, un gând tor-
 mentător, ce iese din taptul ele-
 mentar, că nu se simt cu conștiința
 curată față de naționalitățile conlo-
 cuitoare nemaghiare.

Li impută „Egyetertes” c'un aer
 foarte serios de indignare „frumosu-
 lui Lueger”, că este estrem de ne-
 convins fața cu persoana împăra-
 tului, pentru-că, apelând la el în
 vorbirea sa, l'a tutuit. El dișe: „Fi
 curajos, luptătorule colo de sus, nu
 lăsa a fi intimidat prin nici o ame-
 nințare. Indărătul tău stau toți Ger-
 manii, Slavii și naționalitățile fidele
 împăratului!” Totuși, esclamă „Egye-
 tertes”, nu se cade să fie tutuit un
 împărat, der încă și mai puțin „Re-
 gele maghiar” de un Lueger!

Li mai reproșează lui Lueger foia
 kossuthistă, că a spus o „mare min-
 ciună” în acel apel al său.

Spre a-și documenta afirmarea
 „Egyetertes” spune, că un conducător
 ceh a diș în Kremsier, că lupta
 în contra postulatelor maghiare, nu
 e atât o cestiune a unității armatei,
 cât mai mult o cestiune a egemoni-
 eie germane. Apoi intră: „De ce
 Lueger a întrebuitat numirea ați-
 țătoare de „naționalități fidele împă-
 ratului?” De ce nu le-a numit în
 deosebire? De ce n'a vorbit de pan-
 germani, cari cad în estas la aușul
 numelui Hohenzollern? De ce nu
 dișe nimic despre Italieni, cari au

trimis o uriașă cunună regelui Ita-
 liei? De ce nu amintesc pe Români,
 a căror capitală este Bucureștiul?
 Apoi pe Sloveni cari visază de-o
 țară Croatie?”

Cu ce vreau cei de la foia in-
 dependistă să alunge dinaintea ochi-
 lor lor reaua viziune a naționalită-
 ților nemulțumite din Ungaria? Cu
 denunțări și clevetiri ca cele de mai
 sus? Și cât de bine le stă acestor
 mieluși nevinovați din staulul pacif-
 nic de la Dobrițin să acuse alte
 popore conlocuitoare de — înaltă
 trădare!

Faptul în fine, că, neavând a
 observa nimic obiectiv „Egyet.” își
 ia refugiu în fine a amenința cu
 „rebeliunea în armată”, după mode-
 lul dela Șopron, decât nu se va face
 destul postulatelor ridicare de ob-
 strucțiunea maghiară: acesta arată
 în destul cât de sinceră și nobilă
 este niusința acestor independiști de
 ocazie de a contribui la întărirea
 Ungariei a monarchiei și la buna în-
 țelegere între popore.

Nu ne trece prin gând a lua în
 apărare pe Dr. Lueger față cu pot-
 rivnicii săi judeo-maghiari. Ce au
 între olaltă, sunt ei destul de harnici
 să isprăvescă ei între ei. Este însă,
 credem, potrivit momentul de a a-
 duce în memorie lui Kossuth, Eöt-
 vös, Fenyő etc. ceea-ce a scris anul
 trecut vechiul președinte al partidei
 independiste, Ludovic Mocsary, în
 cartea sa intitulată „Közsegi rend-
 szer zárszámadasa” apărută în 1902.

Aici în capitlul „cestiunea na-
 ționalităților”, la pagina 242, bătrânul
 și valorosul independist scrie
 din cuvânt în cuvânt:

„Fie pe cale pacinică cu mij-
 loce constituționale, séu luând re-
 fugiu la ultima ratio succesul luptei
 pentru independență va atârna tot-
 deuna de la aceea, decât puterea na-
 ționalei se va pute ast-fel concentra

ca să fie capabilă de o acțiune co-
 răspunzătoare”.

„Acésta însă nu se va pute
 face cu starea actuală neregulată a
 cestiunii de naționalitate, cu curen-
 tul șovinist, cu iluziile maghiarisării,
 ér din partea naționalităților cu sim-
 țul de nedreptățire și de asuprire,
 ce s'a produs în ele”.

„Înzadar partidul independentist
 ar câștiga pentru principiile și ni-
 suintele sale întréga maghiarime.
 Până atunci până când Maghiarii
 vor sta pe picior de dușmănie cu
 naționalitățile, jumătate din popo-
 rațiunea țării nu va fi de o voință
 cu națiunea”.

„Decă lupta contra puterii va
 decurge pe cale pacinică, de geaba
 partidul va apela și va dișe, că
 ceea-ce pretinde este voința întregii
 națiuni, pentru-că puterea se va pro-
 voca la acelea și va sta înainte cu
 o hotărîre eclatantă; decât însă lu-
 crurile ar ajunge la ultima ratio, am
 văduț care e situația, la 1848.”

N'ar strica, decât independiștii
 s'ar gândi mai serios asupra însem-
 nătății acestor cuvinte ale fostului
 lor conducător.

**Contele Tisza asupra crizei un-
 garo.** În conferența partidului liberal din
 comitatul Bihorului, ținută la 15 Septem.
 la Oradea-mare, contele Ștefan Tisza a
 rostit un discurs, în care indicând starea
 critică, în care se află țera, a adăogat, că
 chiar și între aderenții pactului de la
 1867 s'a ivit o idee nouă de tot: Datoria
 de a cultiva spiritul maghiar și limba ma-
 ghiară în școlele militare s'a neglițat.
 Cestiunea acésta însă nu e permis a o
 face obiect de agitație, deore-ce ar putea
 avea urmări foarte seriose. Oratorul face
 o moțiune în care se exprimă dorința, ca
 toate chestiunile ce stau în legătură cu
 pactul de la 1867 să se resolve în spiritul
 acelu pact și în bună armonie între Co-
 rónă și națiune și tot-odată se exprimă
 îngrijirea față cu ori-ce postulate cari ori

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Medicina populară.

De Jules Brun.

— Fine. —

Țigani ursorari întâmpină peste tot
 locul o bună primire: n'ar fi de augur bun
 să gonesci pe moș Vasile. Cei ce zac de
 lănceđlă, se întind pe burtă, ér ursul
 trece peste ei, călcându-i cu laba în spate,
 ceea-ce le redă puterile sleite.

Și copiii cari sufer de spasm, se vin-
 decă, decât li-se arde sub nas câți-va peri
 de urs.

Leacul pentru insolație (sóre-sec) mai
 mult se potrivește cu vrăjitoria decât, cu
 medicina, cât de popular ar fi. Bolnavul
 trebuie dus la marginea unei fântâni; acolo
 trebuie adunate două petricele, ce le aruncă
 în apă una după alta, după-ce ai atins cu
 fie-care din ele capul bolnavului dișend:
 „nouă sorii cu nouă dureri” pe urmă, „opt
 sorii cu opt dureri” și așa mai înainte,
 până la „un sóre și o durere”. Atunci a
 și dispărut bóla.

Încă un exemplu curios, de astă-dată
 e vorba de medicina veterinară; faptul a
 fost istorisit de un vechiu boer, care trăia
 pe la începutul ultimului veac: „Marele
 cămăraș al tatălui meu avea un cal foarte
 scump, carele fiind mușcat de un șerpe,
 se umflase într'u atâta încât nu mai era
 nădejde de scăpare. El chemă atunci o
 babă, care după ce se uită la cal cu bă-
 gare de sémă, rugă pe stăpân să-i aducă
 de la fântână un hîrdău de apă, de care
 nu se atinsese încă nici o gură. Tînărul
 ascultă și aduse babei nisce apă nefce-
 pută, asupra căreia ea rosti mai multe
 vorbe de descântec; după acésta ea puse
 pe om să bea apă. El o înghiți cu óre-
 care greutate, căci era prea multă; odată,
 ce se vadă cămărașul? Calul, care zăcea
 aproape mort, se desumflă încet-încet, până
 își reveni în fire; pe când densusul începu
 a simți nisce dureri de nesuferit. Baba
 merse mai departe cu descântecele, până
 când tînărul se ușură de totă apa ce
 béuse, fără ca să mai rămână nici o urmă
 din acésta încercare.

* * *

În timp de ciumă Bucureștii se ase-

mănau cu locul plin de oséminte, de care
 grăescă prorocul Ezechiel, séu cu Florența
 lui Boccacip. Lucru de mirare: fie vorba
 de ciuma descrișă de ilustrul povestitor
 al Decameronului, séu de ciuma din Mi-
 lano, zugrăvită de Manzoni, séu de ciuma
 din Marsilia, în urma căreia a trecut la
 nemurire numele episcopului Belzunce,
 séu de ciuma lui Caradjea, care n'a perit
 încă din amintirea poporului, în fie-care
 din aceste mari nenorociri publice se ade-
 vereau aceleași semne întristătoare, obser-
 vate de d-l Emile Gebherdt: „aceiași ză-
 păcělă morală, fuga celor fricoși, părăsi-
 rea celor mai sante datorii; se uită fami-
 lia, se tradéză preținii unul pe altul;
 ómenii cu minte își cântăresc mâncarea,
 beutura, și chiar aerul ce-l răsufliă, stând
 cu nasul vîrit în doctorii și în florii; cei
 nesocotiți se aruncă cu patimă la toate
 desfrânările; femeile își pierd ori-ce simț
 de rușine; bolnavii rămân părăsiți, slugile
 arată o lăcomie fără de milă”.

Cioclii purtau, de gât, e legătură ro-
 șie, semn prin care se deosebiau; ei arun-
 cau unul peste altul pe bolnavi grămadă
 cu cei morți, într'un car tras de boi, pe

care îl goliau fie prin cimitire, fie în la-
 zaretele întocmite afară din oraș. Unul
 din epistații lor dișea într'un raport cătră
 aga: „Astăzi am adunat cincispre-șecce
 morți, der n'am îngropat decât patru-spre-
 șecce, al cincispreșeccelea a fugit pe drum
 și n'am mai putut să-l prind”.

Un fum galben și stîfos eșia din
 mormanele de bălegar ce se ardeau în
 curțile boieresci, pentru a depărta „baba
 palidă, care venea călare pe un cal slab”
 — astfel întrupa poporul ciuma. Înaintea
 fie-cărei casă, într'o gheretă, se afla de-
 jurna, un servitor anume, ce-i dișeau ba-
 zarghidan, care era însărcinat cu cumpă-
 rarea merindelor pentru masă; el privea
 cu băgare de sémă pe ori-cine se apropia;
 și cu înlesnire isgonea pe cei ce dau pri-
 legiu de bănuială; nimeni nu putea pē-
 trunde în casă, decât nu fusese supus la
 o afumătură migălósă și stropit cu oțet.

Îndată ce era ciuma semnalată la
 răsărit, călătorii cari veneau de peste Du-
 năre, séu de peste mare, erau închiși și
 supuși unei carantine de patru-șeci și una
 de zile; acésta este carantina cea mare.
 Acel termin de observare se reducea în

trece peste marginile pactului de la 1867. Motiunea lui Tisza fu votată în unanimitate.

Diarul „E-s“ numește motiunea lui Tisza „o perfidie fără păreche față cu națiunea și este vesel, că Tisza este isolat (?), așa dicând singurul, care timbră drept „aventură“ lupta energetică, bărbătească a unei „țări întregi“ (!).

Societăți secrete în Boemia. În ziua de 14 Septembrie s'a ținut în Praga o adunare a lucrătorilor cehi-naționali. Cu această ocaziune s'au făcut 5 arestări. Poliția a pornit o cercetare energetică, fiindcă se știe, că între lucrători ar exista o societate politică secretă, cum a fost „Omladina“ la 1893. Se vor intenta mai multe procese pentru crima de înaltă trădare, crimen laesae și delictul de a fi întemeiat societăți secrete.

Evenimentele din Serbia. Din isvor oficial s'a trimis principalelor țări europene un comunicat din Belgrad, în care revolta din zilele din urmă a ofițerilor din Niș este prezentată ca opera cător-va rătăciți, cari s'au pus în contradicție cu sentimentul poporului. Faptul s'evirșit de către o parte din ofițerii sârbi la 11 Iunie a fost aprobat de națiune și calificat de fapt național, ér ofițerii de eroi naționali. — În Belgrad s'a svenit, că Sâmbăta trecută s'a plănit un atac asupra fortăreței unde se află închiși cei 25 ofițeri arestați la Niș cu care ocaziune se se ucidă toți ofițerii, cari au participat la evenimentele sângeroase de la 11 Iunie.

Planul acesta despre care se știe, că or fi fost spriginit de-o monarchie vecină, n'a isbutit din cauza vigilenței autorităților sârbesce!...

Crisă fără sfârșit.

După ultimele sciri, nu se arată nici o modalitate acceptabilă la orizont, care ar putea contribui la rezolvarea crizei politice ungare, ce dănuiesce de atâtea luni.

În timpul din urmă au eșit două nume la ivelă, contele Iuliu *Andrássy*, care a sosit la Budapesta și Coloman *Szell*, care, după-cum am arătat eri la ultimele sciri, s'a dus la Reichenau, unde a conferit cu ministrul-președinte austriac, *Koerber* și cu contele Iuliu *Széchenyi*, fost ministru ungar a latere.

Nu se știe cu siguranță nici data sosirii Majestății Sale la Budapesta. În privința acesta d'abia pe la sfârșitul săptămânii se va lua o deciziune.

Nici convocarea conferinței partidului liberal n'a eșit încă din stadiul proiectărilor și combinațiilor incerte. *Ladislau Gorove*, care era între aderenții acestei idei, a declarat, că o asemenea conferință numai așa ar avé șanse, să contribuie într-o măsură la lămurirea situațiunii, decât în sîmul partidului ar exista uni-

tate de vederi, ceea-ce actualmente nu se pôte spera.

Într-aceea se discută și o altă chestiune, anume, chestiunea convocării *delegațiilor*. Se vor convoca ori nu se vor convoca anul acesta? „*Glas Narodni*“ din Cracovia, despre care se susține, că ar avé conexiuni cu ministrul de externe *Goluchowski*, scrie, că anul acesta delegațiile nu se vor convoca, deoarece ministrul de război *Pitreich* nu crede a fi oportun a le convoca, dată fiind nemulțumirea adîncă, ce domnesce în popor din cauza reținerii soldaților peste timpul de serviciu.

Deputații partidului koșutist, câți se află în Budapesta au sulevat chestiunea convocării camerei deputaților în sesiune estro-ordinară. În acea sesiune ar avé de gînd să protesteze contra reținerii soldaților peste termenul de serviciu.

Deputatul *Ugron* a declarat în Clușiu, că limba de comandă maghiară s'ar puté introduce la regimentele din Ungaria fără nici o dificultate (!) în timp de un an.

Deschiderea anului școlar la universitatea din Budapesta. Marți s'a făcut la universitatea din Budapesta inaugurarea festivă a anului școlar. Discursul de inaugurare a fost rostit de rectorul *Dr. Gustav Heinrich*. Noul rector a clarificat în detalii situațiunea actuală a instrucțiunii universitare, relevând multele ei defecte, precum și mijlocele de remediare. Libertatea învățămîntului, principiul fundamental al instrucțiunii universitare în apus, — în Ungaria nu și-a avut rîdele îmbelșugate ca în celelalte state ale apusului: progresul și înflorirea prodigioasă a diferitelor științe. Causa? Cel puțin 50 procente din universitarii înscriși nu urmază cursurile, ér profesorii cu multă generozitate testéză indicele acestora, ba li-se dă chiar și notă de diligență. De rîul acesta suferă mai puțin facultatea de medicină, și științele naturale, unde lucrul principal nu sunt prelegerile, ci laboratoarele și seminarele, pe cari trebuie să le frecventeze cu toții. La facultatea juridică și filosofică calamitatea își ajunge culmea. Singurul remediu e și aici reducerea prelegerilor la minimul posibil și transpunerea instrucțiunii în seminare. Rectorul *Heinrich* vorbește destul de clar: libertatea cel puțin în cele spirituale, în ale instrucțiunii superioare nu prea e pentru Ungaria. Fără controlă în cele spirituale, puțină trebă se face la universitățile unguresce.

SCIRILE DILEI.

— 4 Septembrie v.

Impăratul în Galizia. Primirea Majestății sale în Lemberg a fost din cele mai entusiaste. Pretutindenea i-au eșit locuitorii în cale aclamându-L și făcându-I ovațiuni. În afară de programul stabilit

înainte, *M. Sa* a vizitat catedrala gr. cat. unde l'a primit metropolitul contele *Szeptycki* cu trei episcopi sufragani și cu membri capitulari. După o scurtă rugăciune, *M. Sa* a părăsit catedrala în sunetele imnului „*Gott erhalte*“. De aici s'a dus la catedrala rom. catolică și a vizitat diferite instituțiuni. La primirea deputațiilor, la alocuțiunea marelui țării a răspuns, laudând fidelitatea populației. *M. Sa* a ținut că are cunoștință de situația economică precară și de pagubele cauzate prin inundații și s'a îngrijit să se aline după putință miseria. La primirea deputațiilor rabinilor, *M. Sa* a admis în afară de program, ca rabinii să-l binecuvinte. Cu toții și-au acoperit capetele și prim-rabinul a rostit binecuvîntarea în limba ebraică și germană.

Inaugurarea festivă a anului școlar la școlile medii române din loc s'a făcut Miercuri la orele 3 p. m. prin cetirea legilor disciplinare. Cu această ocaziune directorul gimnasial *V. Onișiu*, într-o măduvîsă alocuțiune le-a recomandat elevilor observarea conștientă a legilor școlare, cultivarea virtuților străbune ale nămolului nostru și paralel evitarea scăderilor, ce fatalmente la singuratică, ca și la popore cîrcă să paralizese cele mai distinse calități sufletesci. De astă-dată directorul Onișiu insistă mai ales asupra urei și invdiei, spiritului de clică și gașcă, care decă s'ar încliba deja în inimile fragede ale tinerimei noastre — s'ar descărca apoi ca un blăstîm tradițional asupra nămolului nostru prin spiritul otrăvitor al desbinării și neînțelegerii. — Astăzi Joi, a avut loc pe lângă o superbă și de tîmna excursiunea la Poiană, dér numai a elevilor dela gimnasiu și școla reală. Am rămas surprinși, când am auzit că elevii școlilor comerciale — lucru ne mai pomenit până acum — n'au participat la excursiunea obicinuită, ținută până acum de elevii tuturor institutelor române în comună dragoste și voe bună. Nu cumva este în joc și în cazul de față acel spirit nesănătos-separatist, de care s'a făcut amintire eri în discursul de inaugurare a anului școlar?

Serbarea de la Răsboeni. În 30 August st. v. s'a serbat la Răsboeni, în județul Neamțu, amintirea bătăliei memorabile dintre Stefan cel mare și Turci. În mijlocul câmpiei Răsboeni e ridicat un monument mareț. Încă de cu noapte lume multă din toate părțile au alergat spre acest monument. Serbarea a fost de astă-dată mai impunătoare de cât ori când. Tote casele din Răsboeni sunt decorate cu brazi și cu ghirlande, printre cari fălăia drapelul național. Lumea e îmbrăcată în haine de sîrbătoare, costumele țărănești ale frumóselor muntene străluciau în rațele sórelui. La orele 7 dim. câmpia Răsboeni e împănată de lume. La serbare au luat parte și vre-o 500 de veterani din întreg județul Neamțu, toți cu decorațiile pe piept. La ora 10 dim. ar-

mata în sunetul muzicii, veteranii, tóte societățile și întreaga asistență porniră la biserica mănăstirei Răsboeni, unde protoerul județului înconjurat de întregul cler a slujit sf. liturghie. Au luat parte tóte autoritățile militare și civile; ministrul instr. publ. Haret, secret. gen. G. Adamescu, prof. Tocilescu, inspectorul școlar Haliță, poetul Coșbuc ș. a. apoi un fôrte numărós public. Procesiunea de la biserică a pornit la monument în sunetele muzicii regimentului 15 și în ordinea următoare: 1) Clerul. 2) Autoritățile. 3) Școlile. 4) Veteranii din războiul 1877—1878. 5) Armata. 6) Poporul. Ajunși aici preoții au oficiat o panachidă pentru marele domn Ștefan cel mare și eroii căduți în lupta de la Răsboeni. După panachidă au vorbit rînd pe rînd d-l învățător *Stan*, d-l *Leon Grigorescu* profesor de liceu, d-l *Neculai Ionescu* deputat, *Gr. Tocilescu* și d-l *Sp. Haret* ministrul instrucțiunii publice. Apoi a urmat banchetul după care a avut loc defilarea în fața monumentului lui Ștefan cel mare. La ora 2 p. m. s'au ținut pe câmpia Răsboeni diferite serbări organizate de școlile rurale. La orele 4 p. m. s'a făcut în valea Răsboeni o manevră — luptă între batalionul 1 și 11 al regimentului 15 Răsboeni sub comanda d-lor maiori *Mărgaritescu* și *Dim. Chirculescu* care luptă avu un succes deplin. La 6 sêra serbarea s'a terminat.

Expoziția pictorului Smighelschi, aranjată în sala cea mare de gimnastică a gimnasiunii superioare gr. cat. din Blășiș, va fi deschisă până în 22 Septembrie st. n., dînic de la 9—12 și d. a. de la 3—5 ore. Cu ocaziunea consacării ilustr. d-n *Dr. Vasile Hossu*, episcopul Lugosului, de asemenea va fi deschisă între orele indicate. Recomandăm publicului nostru inteligent cu tótă căldura această prea frumoasă expoziție de pictură bisericăscă bizantină, unică în felul său.

Desmintire. Diarul „*Fremdenblatt*“ desminte scirile, ce s'au colportat referitor la o pretinsă demonstrație a soldaților de la regimentul 60 din Viena, cari ar strigat în limba maghiară: „Nu vrem să servim mai departe!“ — Diarul oficios al ministeriului de externe constată, că trei soldați din numitul regiment se aflau în sêra cu pricina în cantina cîșarmii în stare de ebrietate și n'au vrut să părăsescă localul la ora fixată pentru retragere. O patrulă a arestat pe cei trei soldați. Atăta — Unele țiare au publicat sciri despre pretinse demonstrațiuni întemplate și la regimentul Nr. 46 din Seghedin și la regimentul de artilerie din Brașov. Tóte acestea fiind numai fantasii de ale reporterilor lacomi de senzații, „*Fr.*“ le desminte categoric.

„Violare de graniță.“ Sub titlu această „*Br. L.*“ publică o scire despre o pretinsă violare de graniță întemplată în apropierea Covasnei. Un funcționar vama român însoțit de doi soldați ar fi trecut

urmă la douăzeci și una, apoi la unsprezece zile, treptat cu descrescerea epidemiei.

Banii trebuiau băgați în oțet fierbinte, amestecat cu sare de ocean; ștofele erau desinfectate cu fum de pucioasă, apoi spălate în mai multe ape, și uscate la sóre. Scrisorile erau găurite, apoi se puneau în nisce vase, sub cari se ardea flóre de pucioasă. Țigani pibegii erau depărtați de orașe; câinii rătăciți se omorau; ér vittele găsite de pripas pe ulițe, se prindeau și se închideau în locuri hotărîte.

Holera a fost cea din urmă din acele molimi cari au bîntuit la noi; în contra ei umbla un cântec rîsător:

Prutul rîu blăstîmat!...

Holerile când or trece
Pe la mijloc, se se 'nece!

Dér se trecem la un subiect mai puțin îngrozitor. Am ținut deja că pentru *ne-bunie* se întrebunțau afumături cu florile uscate de la Rosalii. Mai intervenea pentru lecuirea celor bolnavi de minte, un

mijlocitor cereșc, sf.-tul Vasile, ale cărui molitfe se ceteau anume pentru casurii de demență. Aci este locul de a aminti o anecdotă din timpul lui *Cuza-Vodă*. Erau tocmăi zilele turburate, când se lichidă chestiunea atît de arđetóre pe atuncî a secularizării averilor bisericesci. Domnitorul, supărat de multele greutăți cu cari avea de luptat, și rîu dispus, aștepta într'o zi pe episcopul de Buzeu, trimis către Înălțimea Sa pentru a înainta tînguirile înaltului cler. Fără de a-l lăsa să deschidă gura, *Vodă* întîmpină pe episcop, întrebându-l decă nu cumva cunoșce vre-un leac pentru o neputință de care se plîngea că suferă. La această stranie întrebare, lipsită de ori-ce cuviință, Prelatul nu-și pierdu cumpătul, și răspunde imediat: „*Bucuros Măria ta, se Vă citește molitfele Sf.-tului Vasile*“. *Vodă-Cuza*, care numai prost nu era, tăcîu pricepînd lecțiunea ce-i dase episcopul, ér în acea ciocnire între doi bărbați de-opotrivă plini de *Duch*, nu domnitorului îi rămase ultimul cuvînt.

Nu ne-am atinge de o altă bîlă atît

de răspîndită, decă medicina populară nu și-ar fi însușit și ea dreptul de a o căuta. Acest flagel, cărui poporul i-a dat numele, Atât de caracteristic de *bólă lumescă* (ceea-ce împacă pe Francesi și pe Napolitani) a fost din vremile cele mai depărtate introdus în țără în urma deselor năvăliri de oștiri străine: Turcii, Polonii, Cazacii, Rușii, Nemții, se țineau lanț prin ocuparea periodică a nenorocitelor principate de odinioară. Cu acei oșpeți nepoștii pătrundeau tóte molimele, tóte pacostele, căror nu le pasă de granițe și cari își rid de carantine. Odată cu bîla, a fost adus și leacul ei specific, mercurul séu argintul viu, cu care babele s'au deprins de cu vreme; ele îndopă pe bolnavi cu argint viu, fără a avé habar de modul cum trebuie întrebunțat acest remediu eroic, și de efectele lui atît de pericóloze.

Argintul viu se găsește, din nenorocire, de vîndare cu prea mare înlesnire peste tot locul.

El intră și în compunerea a multor farmece; astfel că o substanță atît de

vătămătoare circulă prin sate, sub diferite forme, fără ca desfacerea ei să pótă supusa unui control mai riguros. Atât bîla, cât și remediu ei specific pricinuesc multe și mari neajunsuri, pe cari, cu tótă predicțiunea mea pentru obiceiurile vechi (cările nu au un caracter dăunător), nu m pot opri de a le semnala băgărei de seamă a consiliului sanitar, de vreme ce ele amenință de a compromite, chiar în isvorul ei, sănătatea populației rurale.

Décă am voi să completăm și o multe alte exemple acest studiu, am m vorbi și de un alt soi de flagel, de *incendiu*, care odinioară era atît de îngrozitor în orașele de lemn; el, întîmpinînd în *Vodă* un potrivnic care se credea ostesce că este neînvinș, poporul atribuie domnitorilor săi o putere supra-firică de a opri avîntul flăcărilor, decă înaintea d-lări pe locul unde isbucnise focul, — ceea ce făcu *Bibescu-Vodă*, la 1847, când un incendiu nimici întreaga mahala a neguțitorilor din Bucuresci.

dincoace și ar fi mânat 520 de miei și 63 oi în România. Comisarul de finanțe din Ch. Vașarhely și comandantul de gendarmii din Gyulafalva ar fi fost martorii la această violare, fără însă să o fi putut împiedeca căci în momentul când au sosit la distanță, ea se-și pôtă întrebuița armele, Românii trecuseră deja granița.

O enormă broșă țestosă, cea mai mare din câte s'au vădit până acuma, a fost găsită în Statele-Unite, pe coasta de la New-Yersey. Ea cântărește 1087 livre; lungimea carapacei sale e de vr'o 3 metri și lărgimea de vr'e 1 m. 80; pe ea pot sta cu înlesnire 12 ómeni.

Serata de recitare Leo Greiner pe care am anunțat-o s'a ținut aseră și a avut un succes deservit. Renumele ce și l'a câștigat în Germania prin parodiile sale poetice moderne i l'a justificat pe deplin și aici în Brașov. D-l Greiner a sercerat aplauze generale

Limba română în școlile din Macedonia.

D-na *Ecatrina Dimic* din Salonic publică în ziarul „Conservatorul” un articol despre școlile din Macedonia, din care estractem următoarele:

În școlile primare din toate țările înaintate și cu atât mai mult aici, unde avem în primul rând cultivația conștiinței naționale, în școlii elementare trebuie să se învețe copilul a vorbi și a scrie bine graiul părinților săi.

Ne întrebăm: șolele noastre își ating scopul?

Fără să ne mai ezăm de la început de și trebuie să ne mănăscă prea mult, să recunoșcem, că micul armân după ce a terminat școala primară, nu numai, că nu știe bine să citească și să scrie în limba lui nu numai, că cu oștiințele i-s'au depus în creier fără nici ologică și cu grămada dar mintea lui e îndrețată cu atâtea limbi încât el în inocența lui nu pôte să-și dea seama de a termina o școlă românească, din momentul ce i-au predat o mulțime de limbi străine, lucru neaușit la alte școli elementare de altă țară.

La noi în școlile primare se predă limba română, grecă, turcă, franceză și în trecut și dialectul.

Ce să învingă elevul din toate acestea mai întâi?

Inima în sprece să-i incline?

Înainte de a începe programa studiilor ce se predau în românește, să ne lămurim puțin asupra sistemului nostru prea din cale afară indulgent, acela de a tolera ca în școlile noastre elementare și mai presus naționale să încuviințăm faptul de a se prea atâtea limbi străine.

Să ne servesc ca model școlile grecești unde nu numai, că graiul armănesc nu se permite a se schimba între copii în conservația lor intimă, ba chiar prin mijloace nedemne, proprii numai lor, infiltră în așa fel, cu o reușită de nepriceput, dragostea pentru limba grecească încât copilul armân devine un fanatic greco-man, urând și desprețuind la rindul său chiar pe fratele care îndrăsnesc să se mai afirme armân.

Prin urmare a ca un jurământ sfânt de a nu se permite limba românească în școlile lor și în școlile superioare unde figură de o formă limbă străină anume cea franceză, fie pe voiață fie prin incapacitate, le-o predă așa de prost încât absolventul liceului nu se pôte servi de această limbă decît forțat și a nu simți și a nu vorbi de cât grecește.

De aceea la noi și ce întorcere a urechei, auzim mai mult limba greacă.

Pe când noi românii fără să câștigăm din partea mergei cu slăbiciunea și cu indiferența față de limba noastră până acolo încât pe lângă cântăm miile de armâni ce sunt atrași de recit, ba chiar în școlii de bună voie și c' totă inima introducem limba celor mai hini și veninoși vrășmași ai patriei noastre și în așa fel că copilul ce termină școala primară prin faptul că aude și în frecuența lui din afară de școlă grecește îi vine foarte ușor ca în urmă să vorbească deja c'estă limbă.

În același timp, pe când i-se sãmănă semințe grecești întru școlile românești i-se predă așa de slăb încât acel elev după ce termină școala primară, rămânând acasă din lipsa cu desăvârșire a altor influențe de cultură românească ca cărți, reviste etc. de care nu le mai zăresc cu ochii, comunități instituții, absolut nimic, ce i-ar mai pute nutri sentimentul lui de armân

în conversația zilnică în afacerile lui înlocuiesc puținul ce a învățat în limba română cu grecește, așa că spre nenorocirea noastră elevul de odinioară ce a terminat școala primară română, devine aji bărbat influențat de greci și din armân un infocat grecoman.

Se pot cita multe cazuri în care părintele a făcut multe sacrificii pentru românii dându-și în același timp copilul la școala română și copilul devenind bărbat, s'a transformat într'un fanatic grecoman.

Natural că acestuia din urmă nu i-se pôte imputa nimic căci influența grecească aici în Orient e mult mai puternică din moment ce e alimentată și prin alte multe mijloace în afară de școlă.

Vina e a semănătorilor noștri cari nu cultivă într'un mod mai îngrijit sentimentele răsărite în inimile fraților lor.

În primele clase e absolut de nevoie să se predea dialectul împreună cu românește și în așa fel încât să i-se înlocuiească dialectul în mod nesimțit să pôte să considere copilul ca o aceeași limbă limba care a auzit-o de la părinți însă sub forma ei adevărată, mai curată și mai drăgălașe.

Elevul care termină școala primară, și în deosebi fata, să aibă gust de a citi în dialect cărți ce se impun în activitatea institutorilor fie originale fie traducerii, căci printr'un asemenea mijloc vom menține femeile armâne, sau le punem la dispoziție cărți din bibliotecă românească pe cari să le înțeleagă și cari să le folosească.

În orașele unde dialectul e aproape pierit și elevii nu vorbesc de cât grecește acolo natural că se va preda chiar de la început româna cultă, căci de altfel s'ar prezenta copiilor ca două limbi diferite.

Vom vedea însă mai târziu cum că dialectul este singurul mijloc puternic, prin care putem atrage și cultiva tinerii adulți ce au terminat alte școli, că prin dialect vom pute atrage femeile influențate de cultura grecească și că tot prin dialect vom mângăli și atrage bătrânețele armâne al căror simțământ de sigur că li s'a înmuat prin faptul că la tinerete li-au lipsit cărți și școli în graiul lor.

Însă pentru ca școlile să ia avântul dorit și ca noi să câștigăm mulțumirea sufletească, trebuie să căutăm ca absolut nici un neajuns fie din prea multă slăbiciune, din parte-ne, fie din prea puțină activitate să nu se reflecte asupra bunului mers al școlilor noastre naționale.

Răspuns la două întemplinări.

— Fine. —

Nu mă îndoiesc, că păr. Brumboiu a avut cele mai bune intențiuni la înființarea Reuniunii de înmormântare, dăr decă vroia să sară în ajutorul celor nevoiași și a familiilor în adevăr sărace din parochia sa o putea face pe altă cale, procurându-le mijloace de câștig mai mult, ca să adune *banii albi pentru zile negre*, indemnându-i să muncască mai multe zile în săptămână și luni în an, să stea mai puțin prin cârciume, și să cruțe și economisască mai bine cu avutul. Acesta o putea face, și foarte bine și ușor obținând prin introducerea și propagarea cioplitorii și sculpturii în lemn și în piatră, de care au din abundență ieftine în apropiere. Unii ca să ardeze pământul lor pentru deschis cariere de piatră, alții să scoată piatră, alții să o cioplască, alții o cară la gară, alții o transportă, iau furnituri și comenzi și toți câștigă etc. etc.

Este foarte trist pentru noi Românii, că avem materii prime de milioane, brațe disponibile cu miile și nu ne putem folosi de ele, carierele de piatră ale bisericilor și școlilor române le vedem arendate pe prețuri de nimica la Nemți, la carierele de piatră de pe Valea Prahovei sunt ocupați cioplitori și sculptori italieni cu sutele și miile, secuimea a umplut cu lemnași și ferari orașele și târgurile României și de altă parte vedem zilnic pe *Tohănenii cei voinici* și chipeși, stând cu decimile în piață și pe la cele cârciume din București și de și cu săptămânile și lunile fără ocupație și lucru.

Apoi păr. Br. are în comuna sa un frumos început de esport de unt și smântână la București cu cele vr'o 8—10 femei cari plcă de 2—3 ori pe săptămână la București cu marfa în spinare, are la îndemână fabrica de spirit de la Christian,

cu lăturile ei ieftine și fabrica de zahar de la Bod în apropiere, care ar pute da ómenilor un nutreț foarte bun și pe un preț bagatel pentru nutrirea sistematică a vacilor în vederea producției de lapte și unt pentru esport. Aji posed regii și principii lăptării proprii, și nimeni nu se mai rușinează de ele și de titlul de *brânzar!* Deci printr'o îndrumare a poporenilor săi pe calea acesta și pentru dezvoltarea acestor 3 ramuri, de sigur, că și păr. Br. ar fi obținut mai bune rezultate și ar fi folosit mai bine poporul său, inclusive ómenilor săraci, decât prin înființarea *Reuniunii de înmormântare* cu statute aprobate de guvern.

Tot aceste ar fi de dis despre *Reuniunile de abstenență și temperanță*. Reuniuni de abstenență și temperanță în mâncare și beutură la țeranul român, care postesce regulat 2 zile în săptămână, apoi posturile de 7, 6, 4 și 2 săptămâni, și jumătate de an el nu vede carne pe masa sa!! A-i mai predica abstenență și cumpetare și în beutură, pe lângă droia de zile de post, pôte fi ceva mai absurd decât acesta? Nu trebuie să perdem însă din vedere, că chiar lupta contra alcoolismului este numai în parte legitimă, și adevărat în contra alcoolurilor falsificate și cari nu sunt suficient rafinate. Prin acesta se dă lovitură de grație industriei rachurilor de prune și tesocovină românească ca și vinului, cari sunt o parte înființată a industriei de casă românească. Rafinarea lor ne suficientă însă trebuie combătută, și propagat tratamentul și îngrijirea rațională a beuturilor. Pentru ca munca săteanului să se plătescă, să fie cel dintâi consumator al produselor lui casnice! Se ntelege de altă parte, că nimeni nu va recomanda beția și alcoolismul în masă ca progres al poporului.

Din contră trebuie stăruit și găsit mijloace, ca poporul nostru să se nutrească mai bine atât în zile de dulce cât și de post să se consume o hrană mai substanțioasă și nutritivă, ca să pôte munci bine și să pôte produce munca sa mai mult. *Iată devisa noastră!* dăr nici-decum Reuniunii de înmormântări pompoase și de temperanță!

Ion de pe Văcarea.

NECROLOG. Inconsolabili: Elena Faur, soție; Aurelia și Inginer V. Ștefănescu, fiică și cinere cu copiii; Victoria Ștefănescu, fiică; Camil Faur, fiu; I. T. Chețianu, văr; Caliopi și Vatica Radovici, cumnată și nepotă; Mircea Constantineanu, Eugenia și Mihail N. Fintescu, nepoți; au durerea a vă face cunoscut pierderea prea iubitului lor soț, tată, unchiu și văr: **Ioan Faur**, decedat Marți 2 Septembrie curent, ora 2 dimineață, în etate de 76 ani și vă rog să binevoți a asista la ceremonia funebă, care va avé loc Mercuri 3 Septembrie curent, ora 4 p. m. Cortegiul funebru va porni de la locuința defunctului, strada George Chițu Nr. 30, la biserica Mântuleasa, unde se va oficia serviciul divin pentru repausarea sufletului celui adormit întru Domnul, și de aci rămășițele mortuare se vor porni spre a se depune în cavoul familiei din Cimitierul Sinesoa, spre eternă odihnă.

Rugați-vé pentru densusul.

Craiova, 2 Septembrie 1903.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 17 Septembrie. În cercurile bine informate se asigură, că Col. *Szuli* a fost însărcinat de M. Sa cu o misiune specială de a concilia divergențele politice. În ce ar consta acea misiune, încă nu s'a divulgat.

Clușii, 17 Septembrie. În consiliul municipal al orașului se pregătesc a se lua hotărîre pentru postulările naționale. În secțiunile comitetului s'a admis propunerea lui *Tutsek*, care resumază acele postulate în 7 puncte.

Viena, 17 Septembrie. Pe ziua de 23 Sept. se va convoca Reichs-

rath-ul, spre a vota contingentul normal de recruți, ca să pôte fi concediați soldații de anul al treilea.

Viena, 17 Septembrie. În cas decă ar izbucni un război în Balcani, monarchia noastră ar rămâne neutrală, cât timp nu se va amesteca vr'o altă mare putere. Escadra austro-ungară a primit ordin, să fie gata de plecare în orice moment.

Belgrad, 17 Septembrie. Agitațiile provocate în armata sârbescă au început să se calmeze. Situația se limpedesce. Scirile despre preținsa abdicare a regelui Petru se desmint.

Sofia, 17 Septembrie. Spiritele sunt foarte agitate. Principele Ferdinand e incapabil a se opune curentului, care vré cu orice preț război. Se svonesce, că principele Bulgariei ar fi trimis un curier la regele Petru propunându-i o acțiune comună.

Sofia, 17 Septembrie. Principele Ferdinand a trimis pe Stanciov, agentul din Petersburg, la curțile europene, cu misiunea de a cere garanții pentru integritatea Bulgariei în cas, când ar intra în război cu Turcia. Guvernul a ordonat chemarea a 20.000 rezerviști.

Literatură.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra scrierei de curând apărute a d-lui prof. *N. Sulică: Noțiuni generale din istoria literaturii române* (latine), singura scriere competentă de felul acesta la noi, cuprinsă într'o oară și frumoasă limbă românească. Cartea apărută în editura librăriei N. I. Ciurea (preț 2 corone), pot ceti cu folos toți iubitorii de înaintare.

Societatea filarmonică, Brașov.

Invitare

la Adunarea generală, care se va ține *Luni în 21 Septembrie* seara la órele 8 în sala verde a restaurantului *Villa Kertsch* din localitate.

1. Raportul anual al secretarului.
2. Raportul cassei.
3. Comunicări și propuneri libere.

Diverse.

Din viața împăratului Germaniei. Împăratul Germaniei a adoptat, se vede, obiceiul spaniolesc al odihnei după mâncare. „*Herold*” din Madrid scrie, că Wilhelm II este mare meșter de a-și întrebuița timpul și de a-și regula bine viața. M. S. imperială se scoală la órele 5 vara, la órele 6 iarna, cetesce cel puțin patru-deci de gazete, își expediază corespondența sa particulară, care este foarte mare, vorbește și lucrăză cu secretarii. Pe urmă împăratul dejunază destul de bine, apoi se odihnesce. Nu dorme ședend pe scaun lăsând capul în jos cum fac călugării, magistrații în tribunal și senatorii pe pupitrele lor, ci se desbracă și se pune în pat. Dorme un cés ori două și se scoală apoi ager și bine dispus, gata să se pue ér pe lucru, sau să facă exerciții corporale, pe care nu le neglijează nici-o dată. Fără să știe, împăratul Wilhelm a adoptat obiceiul vechilor castilianii, cari cunoscneau foarte bine igiena.

Stimate domnule Müller Albert! Budapesta V. Vadasz. u. 42/AE. Primesce cele mai sincere mulțumiri pentru crucea vindecătoare electro-magn. ce ați inventat-o, cu care am scăpat de durerile reumatice ce mă chiniau. Rog pe bunul Dumnezeu să te blagoslovască pentru acesta. Cu totă stima *Dirkits Mátyás*. Acesta scrisore a primit-o inventatorul crucei electro-magn. RB. nr. 86,967, care aparat are putere vindecătoare, cu deosebire la cei ce sufer de asthma, reuma dureri de inimă etc.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor respons. prov.: **Augustin Paul.**

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga și lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Holdova, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandilor din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger la reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, scrie dat către ministerul de Interne D. Perceș priu d. Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 cor. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Viteșul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteganul. Cea mai completă scriere despre eroul pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este titlul unei noue cărți, ce a-i Ioan Pop Reteganul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce de Teodor V. Păcășan. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Têranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mândăstirea Putna în Bucovina de fraclie Porumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

„Supplex Libellus Valachorum“, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în aumele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alăturarea de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Dănuș. Un exemplar broșat costă 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„Clipe de repaus“ de Sorcovă. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 cor. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Ordem a fi de prisos a mai recomanda în special această nouă apariție literară. În acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai pui jos, până nu ai cetit'o totă. Se poate procura la Tipografia A. Mureșianu ce lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

„Pe pragul mormântului“ de preotul G. Simu, conține versuri funebrele pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto.)

Proză și versuri fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

A apărut tomul I. din **„Novela“** de Vasilie Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într-un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Musică. A apărut de curând în Viena un caiet de compozițiuni ale mult talentatului compozitor român Ioan Scărlătescu. Acest caiet de valoare conține 4 cântece pentru voce și pian foarte frumoșe, între care se află și o mândră **Doină**, care are ca text o poezie de Eminescu.

Prețul unui caiet e de 3 cor. plus 5 bani porto și se află de vânzare la tipografia A. Mureșianu în Brașov.

Scrieri scolare.

Recompensele și pedepsele în școala populară, studiu pedagogic de d. Daru, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 bani, se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și din librării.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățator în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheti, învățatori și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, profesor la seminarul din Blășiș. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papiu. Partea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Învățătura creștină“ sau **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cat. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului din Odinișoara a Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor preparandilor, a învățătorilor și a altor omeni pe școala de V. Gr. Borovan prof. de pedagogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățator de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, sau modul de a învăța cetitul scriind. Îndreptariu pentru învățători la tragera Abecedarului de Basiliu Rațiu prof. preparandial pens. Prețul cor. 2 (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școlile popor. rom. întocmit pe baza unui plan ministerial de învăț. de Ioan Daru cu concursul mai multor bărbăți de școala. Partea I. pentru anul I-u și al II-lea de școala. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru școlile populare de F. E. Lutz. Tradusă de un învățator după a 9 ediție germană. Anul I și II. de școala. Numeri 110, -10-20 și 20-100. Prețul 40 b. plus 5 b. porto.

Din compozițiunile pline de melodie românești ale mult regretatului compozitor român **Ciprian Porumbescu**, tipărite și edate în edițiuni populare de d-na Mariôra Rațiu născută Porumbescu, se află de vânzare la Tipografia noastră următoarele piese:

„Imn de urare“ cu două voci, **„Hora Prahovei“**, **„A cădută o rază lină“** cu voce, **„Fluturaș de noapte“** polcă, **„Frunză verde mărgărit“** cânt popular, **„Pe câmpurile Stupcei“** polca mazuca, **„Fata popii“** cânt popular. Fiecare bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. **„Basmel lașene“** vals, 1 cor. 50 b plus 10 bani porto. **„Potpouriu“**, din opereta **„Crai nou“** 3 cor. și **Overtura din opereta „Crai nou“** 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Sept. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	117.95
Renta de corone ung. 4%	96.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88 —
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	96.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.—
Bonuri rurale croate-slavone	96.30
Impr. ung. cu premii	199.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	154.84
Renta de hârtie austr.	99.60
Renta de argint austr.	99.50
Renta de aur austr.	119.40
Rente de corone austr. 4%	99.50
Losuri din 1860.	152.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	15.62
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	707.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit	640.50
Napoleoniori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.35
London vista.	239.25
Paris vista.	94.97 1/2
Note italiene	95.10

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Sept. n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.96	Vând.	19.—
Argint român.	18.84	„	18.92
Napoleoniori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30

Roble Răsesci	253	254
Mărci germane	117.10	117.50
Lire turcești	21.50	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	101.25

Nr. 14231—1903.

PUBLICAȚIUNE.

Pentru esarândarea agriilor și liveziilor aparținătoare orașului Brassó în Apața, Krizba, Vlădeni, Bran, Zernești și Tohanul nou, precum și a pescuitului din Apața.

În scop de a se arânda agrii și liveziile aparținătoare orașului Brassó din comunele odinioară supuse: Apața, Krizba, Bran, Zernești, Tohanul nou, Vlădeni, mai departe dreptul de pescuit al orașului Brassó din Apața, pe timpul dela 1 Novembre 1903, până la 31 Octomvrie 1906, se va ține în 25 Septemvrie 1903.

la 9 ore a. m. licitațiune cu oferte în sala din casa sfatului și se vor licita agrii și liveziile din: Apața cu prețul de strigare de 300 c. Krizba „ „ „ „ 600 „ Bran „ „ „ „ 800 „ Zernești „ „ „ „ 300 „ Tohanul nou „ „ „ „ 900 „ Vlădeni „ „ „ „ 400 „

Dreptul de pescuit din Apața cu prețul de strigare de 10 cor. Pământurile din Bran folosite până acum de castelan cu prețul de strigare de 50 cor. Pământurile din Bran folosite până acum de castelan cu prețul de strigare de 50 cor. Pământurile din Bran folosite până acum de castelan cu prețul de strigare de 50 cor.

Condițiunile de ofert și de contract se pot lua în vedere până în ziua de licitațiune la despărțământul V al magistratului (oficiul economic orășenesc).

Agrii și liveziile din fie-care comună amintită se vor esarânda la oaltă ca o singură grupă de esarândat, prin urmare pentru fie-care grupă de esarândat este a se așterne ofert separat. Pentru grupa esarândării agriilor castelanului din Bran se poate licita seu ofera și separat.

Brassó, 5 Sept. 1903.

Magistratul orășenesc.

2—3. (1097)

Nr. 14314—1903.

PUBLICAȚIUNE.

Joi, în 15 Octomvrie 1903, la 10 ore a. m. se va ține la oficiul economic orășenesc o licitațiune cu oferte pentru a se da în antreprisă lucrurile de compactorie necesare pentru oficiile orășenesci pe timpul anilor 1904. 1905 și 1906.

Condițiunile mai detaiate de ofert și de furnisire se pot lua în vedere de ori-cine la oficiul economic orășenesc pe timpul orelor de oficiu îndatinate, adecă dela 8—12 ore am.

Brassó, 10 Sept. 1903.
1—1 (1099) Magistratul orășenesc.

Se caută în condițiuni favorabile aquisiteuri.
Brașov, Str. Orfanilor 4.
1—4. 1101.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame.)
sunt a se adresa subscrisei administratiunii. în cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.
Admi istr. „Gazetei Trans.“

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NONTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.
Compturi, Adrese,
Circulare, Scrișori.
Couverte, în lotă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etajul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.